

Dne 29. listopadu 2005 svět navždy opustil ve věku 65 let významný český geolog, geochemik a rodák naší obce, Petr Jakeš, Ph.D. Pojd'me se společně ve stručnosti poohlédnout za významným dílem tohoto člověka.

Petr Jakeš vystudoval Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy a následně několik let pracoval v geologickém ústavu ČSAV. Po částečném uvolnění politických poměrů v druhé polovině šedesátých let minulého století využil možnosti studijních cest do zahraničí a po jistý čas působil na Australské národní univerzitě v Canbeře a také v Japonsku, kde získal titul Ph.D. Na obou studijních cestách se zabýval seismickou a vulkanickou činností. Od roku 1970 pracoval též jako vědecký pracovník v lunární laboratoři NASA v texaském Houstonu, kde se mu naskytla unikátní příležitost podílet se na analýze vzorků Měsíce, přivezených v rámci programu Apollo.

V roce 1972 se vrátil do své vlasti, kde byl tehdejšími komunistickým režimem za práci v americkém kosmickém programu „řádně odměněn“ vyhazovem z geologického ústavu ČSAV. Díky svým nesporným vědeckým kvalitám však Petr Jakeš dostal příležitost v Ústředním ústavu geologickém v Praze, kde zpočátku působil jako běžný geolog, později již ale jako vědecký pracovník a nakonec ve funkci náměstka ředitele pro geologický výzkum. Po převratu se na počátku 90. let minulého století na čas vrátil do lunární laboratoře v Houstonu, v posledních letech však přednášel a vědecky pracoval

zejména v Ústavu geochemie, mineralogie a nerostných zdrojů Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. Hlavní oblastí jeho vědecké práce byl zejména výzkum meteoritů, geologických procesů na Zemi a dalších pevných tělesech sluneční soustavy. Zabýval se též oblastí geochemie Země, ale i dalších vesmírných těles.

Petr Jakeš však nebyl jenom vědcem, ale také vynikajícím popularizátorem. Vedle desítek vědeckých prací je autorem řady nejen populárně-vědeckých, ale i cestopisných knih. Před časem též připravoval pro Českou televizi pořad Vědník, který také sám uváděl. Petru Jakešovi byla proto v roce 2000 udělena Cena Akademie věd ČR za popularizaci vědy.

Na závěr je nutno připomenout, že ačkoliv byl Petr Jakeš vědcem světového formátu, nezapomněl ani na popularizaci vědy pro běžné občany a mnozí z nás si zajisté vzpomenou na jeho populární přednášky u nás ve Břehách.

Mgr. Richard Lacko

Povodeň

Bohužel ani naše obec nebyla ušetřena velké vody, která se značnou intenzitou zasáhla nejen všechna pole v okolí Labe, ale ohrozila i domy a stavby v obci. Jednalo se zejména o kritická území K Pile, Pod Bílou hůrou, Pod Lipami, a Strídeň.

Práce pro členy SDH začala žádostí myslivců o pomoc při zachraňování zvěře, která uvízla na vytvořených ostrůvcích

mezi záplavou vody. Hasičský člun se osvědčil a zvěři bylo alespoň v malé míře pomoheno. To bylo ve čtvrtek, 30. března. Od tohoto data byli členové SDH v nepřetržité pohotovosti. V pátek, 31.3. pohotovost trvala a vedení SDH provedlo průzkum okolí. V sobotu, 1. dubna byl našemu sboru vyhlášen poplach z HZS Pardubice. Naši hasiči byli povoláni nejprve do Lohenic na stavění hrází, potom do Přelouče k rozvodněné Švarcavě a posléze se zúčastnili pytlování v Zemědělské škole. Protože se situace stále zhoršovala, byli odvoláni na pomoc obci. Pohotovost trvala celou noc a již od časných ranních hodin v neděli, 2.4. se stavěli ochranné hráze v nejvíce ohrožených místech. Pytle s pískem byly dodávány na požádání v jakémkoli množství z Přelouče. Protože se situace stávala kritickou a prognózy nebyly nijak optimistické, byly (díky známostem) požádány okolní sbory o poskytnutí pomoci. Na tuto výzvu se sjeli hasiči z Choltic, Živanic, Bílé Vchýnice, Kladrub n/L, Řečan n/L, Sopřeče a Semína. Bylo pokračováno ve stavění hrází a zejména bylo zahájeno čerpání vody a to nepřetržitě. Nasazeny byly většinou dva až tři stroje najednou a plovoucí čerpadlo. Voda, která se valila ze všech stran a zejména kanalizací se díky čerpání udržovala na přijatelném stavu tak, aby nedošlo k zatopení budov. To se díky značnému úsilí podařilo tak, že se voda dostala pouze do dvou, nebo tří sklepů. K tomuto stavu také dopomohla výzva k občanům, aby na nejvyšší možnou míru omezili vypouštění odpadních vod do kanalizace. Voda byla odčerpávána i z přečerpávací stanice, která netěsní a zejména nemohly být použita její čerpadla, protože elektrické svorkovnice jsou uvnitř a tudíž byly pod vodou!! (Obec nebyla investorem).

Situace se ale uklidňovala a tak mohlo být v úterý dopoledne dokončováno čerpání vody u p. Sakaře a na pile. Zbytek dne strávili hasiči úklidem a ošetřením techniky.

To, že se situace zvládla svědčí o nezištné pomoci okolních sborů, ale i řady občanů obce, kteří pomáhali, nebo přišli nabídnout svoji pomoc.

Celkem se zásahu zúčastnilo (jak ze sborů, tak místních hasičů i obyvatel) cca 120 lidí! Úřad pro ně zajišťoval po celou dobu občerstvení. Za to patří dík personálu hostince Na Křižovatce.

Celá nastalá situace prověřila důkladně jak lidi, tak i nasazenou techniku (tři stroje nevydržely) a dokázala, že když „o něco jde“ se lidé sejdou a to bez nároku na odměnu.

Závěrem chci poděkovat jménem svým, starosty sboru a velitele sboru, všem zúčastněným za příkladnou pomoc a přát všem, aby se podobná situace neopakovala (k tomu budou podniknuty další kroky, v podobě výstavby hráze v ohrožených úsecích – o tomto návrhu bude jednat obecní zastupitelstvo).

Bohužel jsme se ve středu dozvěděli, že velitel SDH z Choltic, který s námi spolupracoval u zásahu až do konce, tragicky zahynul. Poslední díky – čest jeho památce.

LaBe

Upozornění!!

Upozorňujeme občany, že autobusový spoj č. 650170, jezdící od úterý do pátku mezi obcí a Přeloučí **končí** k datu 28. dubna v souladu s jízdním řádem. Důvodem ukončení je nerentabilita provozu, kdy obec doplácí neúměrné částky.

Dále upozorňujeme:

Protože správa a provoz veřejného osvětlení v obci přešla smluvně na fa Citelum, a.s. se sídlem v Přelouči, oznamujeme, že občané mohou při nahlašování závad využít bezplatné telefonní linky č. **800 101 109**. Při hlášení poruch oznamujte číslo sloupu (tabulka na sloupu)!

Sběr železa bude zajišťovat Stadion tým a to v sobotu, 29.4. „Čarodějnice“ se pálí v neděli, 30.4. od 19.30hod!

Protipovodňová hráz

V průběhu povodně ve dnech 2. a 3. dubna 2006 a **hlavně v noci z neděle na pondělí** jsme spolu s dobrovolníky z řad občanů a členů SDH ze Břehů a z okolních obcí pomáhali odvrátit nejhorší důsledky rozlití Labe směrem na naši obec. Přitom jsme se bavili i o tom, jak by asi povodeň probíhala, kdyby například kolem jižního okraje obce probíhala alespoň malá protipovodňová hrázka, která by dokázala zadržet alespoň 10 až 20 ti leté vody, které, jak se zdá, mohou se v budoucnu na Labi celkem běžně vyskytovat a tak třeba i každoročně obtěžovat jihovýchodní až jihozápadní partii obce.

Průtok v Labi v době kulminace 2.4.2006 byl „pouze“ asi $655 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ což nebyla ani „20 letá“ voda. Jen pro zajímavost, průtok při tzv. 100 leté vodě Labem (doufejme že k tomu nedojde) by byl asi $956 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. To je takový průtok, při kterém by byla při rozlivu zatopena i část Festovny. O škodách na majetku nemluvě.

Je plánována výstavba Plavebního kanálu Přelouč, který by měl výhledově příznivě ovlivnit průtok Labem v okolí Přelouče, avšak jeho realizace nemusí být, jak se zdá, rychlá.

Zkušenost z opakujících se povodní v posledních letech, kdy se Labe rozlévá

Pohled na jižní část zatopené obce již někde na úrovni Živanice – Mělice, nás vedou k zamyšlení, zda by nebylo dobré, alespoň teoreticky a technicky, zabývat se vážně myšlenkou zřídit pro obec Břehy protipovodňovou hráz, která by obec ochránila alespoň před rozlivovými

vodami souvisejícími s průtoky v Labi nad 10 až 20ti letou vodou. Zejména je třeba, zabránit průniku povodňových vod do obce kanalizačním systémem od Neratovického potoka (od Střídně). A zajistit plnou funkčnost přečerpávací nádrže kanalizace na konci obce i v době, kdy voda stoupá nad úroveň terénu. Současné provedení zřejmě vůbec nepočítalo s nějakou povodní, neboť elektrická svorkovnice ukrytá pod poklopem byla vodou zatopena jako první a způsobila naprostou nefunkčnost obou čerpadel v nádrži. Obec není provozovatelem kanalizace v obci, protože nám to zákon č. 274/2001Sb. neumožňuje a ani pro to nejsme podle tohoto zákona vybaveni. Jednáme proto a budeme jednat s provozovatelem (VAK a.s. Pardubice – stř. Přelouč) o nápravě chyb na zařízení.

Ale zpět k protipovodňové hrázi. V pondělí 10.04.2006 byl do obce pozván projektant v oboru vodohospodářských staveb, který se profesionálně zabývá protipovodňovými opatřeními. Byl podrobně seznámen s problematikou povodňových rizik pro obec Břehy a fyzicky si prohlédl okolí obce dotčené povodněmi. Výsledkem jednání byla předběžná dohoda, že pro naši obec navrhne formou zadání takové řešení protipovodňové hráze, která obec ochrání od často se opakujících povodní. Byla uvažována řešení - např. zvýšení severního břehu Neratovického potoka resp. zřízení nové hráze kolem parcel jižní partie obce.

S některými majiteli dotčených pozemků již bylo předběžně jednáno a je pravděpodobně i v jejich zájmu, aby i oni byli chráněni před vodou z Labe. Hráz by nemusela být nijak významně vysoká, stačilo by průměrně asi 1,5 m, šířka např. v koruně 1,5 m a v patě cca 4 m. Vrch hrázky by mohl sloužit i jako stezka pro pěší a cyklisty. Hráz by probíhala od silnice č. 333 v místě severní hráze u propusti Neratovického potoka resp. za obcí. Stezka pro pěší a cyklisty by po hrázi probíhala pod pilou a navázala na cestu za pilou do Lohenic a dále na stezku na inundační hrázi za rybníkem Buňkov a

směřovala by do kempu. Sloužila by tedy nejen místním k procházkám, ale i k pohybu rekreativců autokempu a sezónních cykloturistů mezi Přeloučí a naší obcí.

Mimochodem, zde je nutné podotknout, že právě inundační (protizáplavová) hráz rybníku Buňkov – projektoval p. Urbánek (spolu se zvýšeným profilem terénu a cesty do Lohenic) poskytla obci ochranu před rozlívem povodňové vody na pole a obec z jihovýchodního směru.

Inundační hráz rybníku Buňkov bránila rozlívání vody směrem na obec

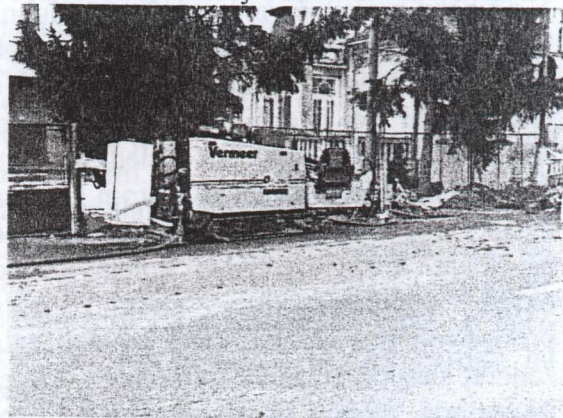
Nová protizáplavová hráz námi uvažovaná by mohla obci poskytnout obdobnou ochranu i ze směru jihovýchodního, jižního a jihozápadního. Ale je věcí odborného projektanta, aby navrhl optimální účelově i ekonomicky vyvážené řešení. A až projektant připraví kompletní podklady pro zadání uvažované stavby protizáplavové hráze, oslovíme se žádostí Ministerstvo zemědělství České republiky a pokusíme se získat dotaci z podprogramu 229062, který je vyčleněn právě pro akce podobného typu, pro ochranu měst a obcí v inundačním území.

Záměru přejí i okolnosti, kdy máme možnost celkem výhodně získat i jílovitou zeminu na stavbu hráze včetně dovozu.

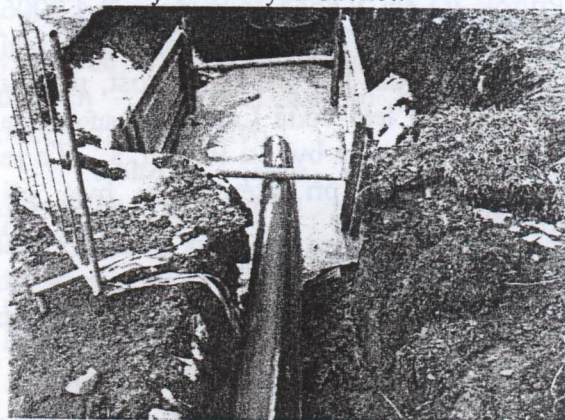
A kanalizace na Výrově ...

V posledních dnech dochází k úplnému dokončení dostavby splaškové kanalizace na Výrově. Výstavba této poslední části probíhala formou protlaků celých úseků mezi jednotlivými šachtami (klasická výkopová metoda nebyla možná s důvodů

provozu na silnici). Rozmístění šachet bylo upraveno podle požadavku na odkanalizování objektů na severní straně.

Stroj, kterým firma prováděla protlaky Po vtažení trubek do předem připraveného podzemního „tunelu“ následovalo dokončení jednotlivých šachet.

Vtahování kanalizační trubky „do země“

Dokončovací práce na kanalizačních šachtách Bude následovat kolaudace a předání dokončené stavby a poté i předání a uvedení do provozu VAKu a.s. Pardubice – stř. Přelouč. Nyní jsou obeslány dotčené instituce v záležitosti projektu a hromadného stavebního povolení na přípojky pro celou jižní část Výrova.

Ing. Petr Morávek